

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Краљице Наталије 43, 11000 Београд

Тел: 011/3615-225, 2686-787

Факс: 011/2641-060

E-mail: dekanat@uf.bg.ac.yu

www.uf.bg.ac.yu

Број: _____

Датум: _____

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Веће научних области друштвено-хуманистичких наука

**ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА**
(члан 65. Закона о високом образовању)

**I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ
НАСТАВНИКА**

1. Име, средње име и презиме кандидата **проф. др БИЉАНА, Миодраг, ТРЕБЈЕШАНИН**
2. Предложено звање **РЕДОВНИ ПРОФЕСОР**
3. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира **ПСИХОЛОГИЈА**
4. Радни однос са пуним или непуним радним временом **РАДНИ ОДНОС СА ПУНИМ РАДНИМ ВРЕМЕНОМ**
5. До овог избора кандидат је био у звању **ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА ЗА УЖЕ НАУЧНУ ОБЛАСТ ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА** у које је први пут изабран **15. 09. 2003. ГОДИНЕ**
за ужу научну, односно уметничку област /наставни предмет **ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА**

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање **15. 09. 2008.**
2. Датум доношења одлуке о расписивању конкурса за избор **15. 04. 2009. године**
3. Датум и место објављивања конкурса „Службени гласник РС“, бр. 32 од **05. 05. 2009. године**
4. Звање за које је расписан конкурс **СВА ЗВАЊА**

III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ ИЗВЕШТАЈА И О ИЗВЕШТАЈУ

1. Назив органа и датум именовања комисије **ИЗБОРНО ВЕЋЕ УЧИТЕЉСКОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ, 15. 04. 2009. ГОДИНЕ**

2. Састав Комисије за припрему Извештаја:

Ред. Бр.	Име и презиме	Звање	Ужа научна, односно уметничка област	Организација у којој је запослен
1.	Проф. др Ксенија Мирковић Радош	Редовни професор	Педагошка психологија	Филозофски факултет у Београду
2.	Проф. др Сулејман Хрњица	Редовни професор	Општа психологија	Филозофски факултет у Београду
3.	Проф. др Лајош Генц	Редовни професор	Педагошка психологија	Филозофски факултет у Новом Саду

3. Број пријављених кандидата на конкурс: **један**

4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије: **није**

5. Датум стављања извештаја на увид јавности **09. 07. 2009. године**

6. Начин (место) објављивања извештаја огласна табла и библиотека Факултета

7. Приговори **нема**

**IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА
ФАКУЛТЕТА 18. 11. 2009. године**

**Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата проф. др
Биљане Требјешанин, у звање редовног професора вођен у свему у складу са
одредбама Закона, Статута Универзитета и Статута факултета.**

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Александар Јовановић

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању
предлога за избор у звање;

2. Извештај комисије о пријављеним кандидатима
за избор у звање;

3. Сажетак извештаја комисије о пријављеним кандидатима
за избор у звање;

4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 62.ст.4.
Закона;

5. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење матичног
факултета, приговори и слично).

Напомена: сви прилози се достављају и у електронској форми

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Краљице Наталије 43, 11000 Београд

Тел: 011/3615-225, 2686-787

Факс: 011/2641-060

E-mail: dekanat@uf.bg.ac.yu

www.uf.bg.ac.yu

Број: _____

Датум: _____

На основу члана 64-65. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење и 97/08) члана 123. Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“, број 131/06, 140/08 и 143/98), члана 41. и чланова 99-102. Статута Учитељског факултета, број 922 од 29. 09. 2006. године, Изборно веће Учитељског факултета на седници одржаној дана 18. 11. 2009. године, донело је следећу

ОДЛУКУ о предлогу за избор наставника у звање

Предлаже се да се **проф. др Биљана Требјешанин**, доктор наука – област психологија, изабере у звање **редовног професора** за уже научну област **Психологија**.

Образложење

Декан Факултета је у „Службеном гласнику РС“, бр. 32 од 05. 05. 2009. године објавио конкурс за избор једног наставника у сва звања за уже научну област **Психологија**.

Изборно веће је 15. 04. 2009. године изабрало Комисију за припрему извештаја за избор кандидата у звање у саставу: проф. др Ксенија Мирковић - Радош, редовни професор Филозофског факултета у Београду, (у пензији), проф. др Сулејман Хрњица, редовни професор Филозофског факултета у Београду, проф. др Лајош Генц, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду. Комисија је прегледала конкурсни материјал и сачинила Извештај.

Комисија за припрему Извештаја је дана 23. 06. 2009. године доставила Изборном већу Извештај са предлогом за избор кандидата.

Изборно веће Учитељског факултета је на својој седници од 18. 11. 2009. године, а по протоку рока од 30 дана увида јавности у наведени Извештај, донело одлуку да се предложи избор **проф. др Биљане Требјешанин** у звање редовног професора за уже научну област **Психологија**.

Одлуку доставити:

- учесницима конкурса
- за кадровску документацију
- за архиву

Председник Изборног већа

Проф. др Александар Јовановић

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ			
ПРИМЉЕНО 23.11.2009			
Орг. јед.	Број	Датум	Државна
	7/108		

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС СС 054-02 бр. 1684/1-VII/1
12.11.2009. године

На основу члана 55. и 65. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС» бр. 76/2005) и члана 215. став 2. алинеја 5. Статута, Изборно веће Филозофског факултета, је на својој 1 редовној седници, одржаној дана 12.11.2009. године, донело следећу

О Д Л У К У

Усваја се предлог матичног одељења, Одељења за психологију, и даје се позитивно мишљење о избору др Биљане Требјшанин у звање редовног професора за ужу научну област Психологија, предмет Педагошка психологија, на Универзитету у Београду – Учитељском факултету.

Доставити:

- 1x Универзитету у Београду –
Учитељском факултету
- 1x Одељењу за психологију
- 1x Шефу Одсека за правне послове
- 1x Архиви

Dimitrijević
Проф. др Весна Димитријевић
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

САЖЕТАК РЕФЕРАТА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА
ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I – О КОНКУРСУ

Назив факултета: Учитељски факултет у Београду
Ужа научна област: Психологија
Број кандидата који се бирају: један
Број пријављених кандидата: један
Име пријављеног кандидата: Биљана Требјешанин

II- О КАНДИДАТИМА

1)Основни биографски подаци

Име, средње име и презиме: Биљана Миодрага Требјешанин (рођена Драгутиновић)
Датум и место рођења: 30.01.1950. Ресавица
Установа где је запослен: Учитељски факултет, Београд
Звање/радно место: Ванредни професор за предмет *Педагошка психологија*
Научна област: Психологија

2) Стручна биографија, дипломе и звања

Основни студије

Филозофски факултет
Београд, 1974.

Магистеријум:

Филозофски факултет
Београд, 1986.
Психологија

Докторат:

Филозофски факултет
Београд, 1996.
Психолошки садржај и чиниоци патриотизма у савременим условима
Психологија

Досадашњи избори у наставна и научна звања

25.12. 1996. до 31.10.1999. године - научни сарадник

1. 11. 1999. године – Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, доцент на предметима: *Генетичка и педагошка психологија* (општи курс) и *Опита психологија* (за педагоге)

23. 04. 2003. године – Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, ванредни професор на предметима: *Генетичка и педагошка психологија* (општи курс) и *Опита психологија* (за педагоге)

15. 09. 2003. – Учитељски факултет у Београду, ванредни професор на предмету *Педагошка психологија*

3) Објављени радови

Име и презиме: Биљана Требјешанин	Звање у које се бира: Редовни професор		Ужа научна област за коју се бира: Психологија	
Научне публикација	Једини или први аутор		Коаутор	
	Пре последњег избора	После последњег избора	Пре последњег избора	После последњег избора
Рад у водећем научном часопису међународног значаја	-	-	-	-
Рад у научном часопису међународног значаја	4	-	1	4
Рад у научном часопису националног значаја	13	2	1	-
Рад у зборнику радова са међународног научног скупа објављен у целини	1	2	-	-
Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен у целини	-	-	-	-
Рад у зборнику радова са међународног скупа објављен у изводу	3	1	-	-
Рад у зборнику радова са националног скупа објављен у изводу	21	4	2	-
Научна монографија или поглавље у монографији са више аутора	1 + 11	1+3	2	-
Стручне публикације	Једнини или први аутор		Коаутор	
	Пре последњег избора	После последњег избора	Пре последњег избора	После последњег избора
Рад у стручном часопису или другој периодичној публикацији	3	2	-	-
Уџбеник, практикум, збирка задатака или поглавље у публикацији те врсте са више аутора	1	-	-	-
Остале стручне публикације	8	9	5	12

4) Оцена о резултатима научног и истраживачког рада

Квантитативно исказани резултати

Поени после последњег избора: $P10 + P20 + P30 + P50 + P61 + R62 = 39$

$P10 + P20 + P50 + P61 = 25$

$P6363-66 + P70 = 1,3$

Укупно: **40,3**

Поени пре последњег избора: $P10 + P20 + P30 + P50 + P60 = 73$

$P72 \text{ и } 73 = 7,6$

Укупно: **80,6**

Укупна компетентност: **120,9**

5) Оцена резултата у обезбеђивању научно-наставног подмлатка после последњег избора

Ментор 2 магистарска рада

Члан 8 комисија за одбрану магистарских и докторских дисертација на
Учитељском и Филозофском факултету у Београду

Члан или председник 15 комисија за изборе наставника и сарадника на
универзитетима у Београду, Нишу, Крагујевцу, Новом Саду и Бања Луци.

6) Оцена о резултатима педагошког рада

Аутор и реализатор програма једног основног и два изборна предмета које реализује на првој, другој и трећој години студија на Учитељском факултету у Београду и у одељењу у Новом Пазару.

Аутор и реализатор једног програма на магистарским студијама на Учитељском факултету у Београду

Аутор и реализатор једног програма на специјалистичким студијама које су организовали заједно Филозофски факултет у Београду и Факултет организационих наука

Увела праксу самосталног истраживачког рада студената и презентација у току редовне наставе

Просечна оцена студената: 4,10

1. Оцена о ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе после последњег избора

- Члан Комисије за развој студијског плана и програма и обезбеђивање квалитета Учитељског факултета
- Одговорни уредник часописа *Иновације у настави* чији је издавач Учитељски факултет у Београду.
- Координатор за сарадњу Учитељског факултета у Београду са финским пројектом *Корак* чији је циљ било унапређење професионалног развоја наставника учитељских факултета у Србији и члан управног одбора пројекта
- Члан Комисије за друштвене науке Министарства науке и заштите животне средине (представник Учитељског факултета 2004. године)
- Члан Комисије за уџбенике Националног просветног савета
- Члан Комисије за израду Нацрта средњорочног плана развоја образовања у Србији
- Члан програмског одбора два скупа који су организовани у оквиру пројекта Учитељског факултета: *Промене у основношколском образовању-проблеми, циљеви, стратегије*, број 149055 (2007 и 2008. године) и једног чија је организација у току.
- Члан Савета Учитељског факултета у Београду
- Председник Комисије за доделу награда најуспешнијим студентима
- Председник Дисциплинске комисије факултета
- Члан програмског одбора годишњег научно-стручног скупа психолога Србије- Сабор '09 који се одржава од 27-30 маја на Палићу
- Рецензент 5 књига у издању Учитељског факултета, Центра за примењену психологију и Института за педагошка истраживања

III ЗАВРШНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ

Као што је у овом извештају показано на основу броја, а пре свега квалитета радова, др Биљана Требјешанин је у области Педагошке психологије, посебно у домену истраживања мотивације за учење и психолошких основа уџбеника и њихових бројних ефеката на наставну праксу, достигла веома висок ниво професионалне и научне компетентности, који јој је обезбедио истакнуту позицију не само међу психолозима, истраживачима психолошких аспеката наставе, него и у широј психолошкој и академској јавности. Зрело, продубљено и иновативно бављење релевантним областима педагошке психологије кључна је одредница научно-истраживачке делатности др Биљане Требјешанин.

Њен инвентиван педагошки рад, запажен и валидиран не само од стране колега који раде у настави као значајан допринос развоју интринзичке мотивације студената за област педагошке психологије, него и самих студената, о чему сведоче њихове високе оцене тог рада, чини важан конституент академске делатности др Биљане Требјешанин .

На основу резултата научно-истраживачког рада, као и активности на повезивању најновијих научних сазнања и њихове примене у практичним условима образовне делатности, успешне педагошке активности и веома запаженог ангажовања у развоју наставе на Учитељском факултету, Комисија сматра да др Биљана Требјешанин испуњава све формалне - квантитативне и квалитативне услове за избор у звање *редовног професора* прописане Правилником о поступку и начину вредновања научних и педагошких резултата .

Стога, Комисија предлаже Изборном већу Учитељског факултета у Београду да утврди предлог за избор др Биљане Требјешанин у звање *редовног професора*.

Београд, 16. 06. 2009. године

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Ксенија Мирковић-Радосћ

Проф. др Сулејман Хрњица

Проф. др Лајош Генц

Универзитет у Београду
Учитељски факултет

Изборном већу

На основу члана 63-65 Закона о високом образовању (Службени гласник бр. 25/2007) и на основу одредби Статута Учитељског факултета у Београду, Изборно веће факултета изабрало нас је у комисију за припрему извештаја за избор једног наставника у сва звања за ужу научну област психологија. Пошто смо прегледали материјал и анализирали радове кандидата, подносимо Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

Подаци о конкурс, комисији и броју пријављених кандидата

Конкурс за избор једног наставника у сва звања за ужу научну област *психологија* расписао је декан Учитељског факултета 05. 05. 2009. године у Службеном гласнику РС број 32/2009, стр. 61-62.

Изборно веће Факултета је донело одлуку да се у комисију за припремање извештаја именују: др Ксенија Мирковић-Радос, редовни професор Филозофског факултета у Београду (у пензији), председник, др Сулејман Хрњица, редовни професор Филозофског факултета у Београду, члан и др Лајош Генц, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду, члан.

На расписани конкурс се, у прописаном времену и са свом потребном документацијом, пријавио један кандидат и то др Биљана Требјешанин, ванредни професор Учитељског факултета у Београду.

Званичну информацију и потребну документацију за припремање извештаја, Комисија је добила 10. 06.2009. године.

Подаци о кандидату

I БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

1. *Име, средње слово и презиме:*
Биљана М. Требјешанин, рођена Драгутиновић.
2. *Звање:*
Ванредни професор
3. *Датум и место рођења:*
30. 01. 1950., Ресавица.

4. *Садашње запослење, професионални статус, установа:*

Изабрана у звање ванредног професора и засновала радни однос на пет година, са пуним радним временом на Учитељском факултету у Београду, Краљице Наталије 43.

Ужа научна област: Психологија, предмет: *Педагошка психологија*

Изабрана за шефа Катедре педагошко-психолошких наука на Учитељском факултету у Београду 01.03.2005 и даље је у тој улози.

5. *Година завршетка основних студија:* 1974.

Студијска група: Психологија

Факултет: Филозофски факултет, Универзитет у Београду

6. *Година магистрирања:* 1986.

Студијска група: Психологија

Факултет: Филозофски факултет

Универзитет: Универзитет у Београду

Наслов магистарске тезе:

Унутарња мотивација: појам и педагошко-психолошке импликације у високошколском учењу

7. *Година одбране докторске дисертације:* 1996.

Факултет: Филозофски факултет

Универзитет: Универзитет у Београду

Наслов докторске дисертације: Психолошки садржај и чиниоци патриотизма у савременим условима.

8. *Место и трајање специјализација и студијских боравака у иностранству:*

Место:

Москва (Факултет за психологију и Институт за психологију- проучавање рада Л. Виготског и метода за испитивање мотивације за учење)

Месец дана

Хелсинки, Педагошки факултет, семинар за менаџмент факултета

Недељу дана

9. *Знање светских језика.*

Енглески

Руски

10. *Професионална оријентација (област, ужа област и уска оријентација)*

Области: Педагошка и развојна психологија (виготскијанска оријентација)

Социјална психологија

Уже области: мотивација за школско учење, уџбеници и други медији комуникације, саморегулисано учење, вредности и вредносне оријентације.

II КРЕТАЊЕ У ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАДУ

1. Установа, факултет, универзитет или фирма, трајање заполења и звања (навести сва):

Стални радни однос:

1.9.1975. – 16.4. 1977.- Гимназија у Младеновцу, професор психологије
17.4.1977. – 17.4.1978. – Седма београдска гимназија, професор психологије
18.4.1978. – 30.9.1978. – Природно-математички факултет, универзитет у Београду (Одсек за друштвене науке и народну одбрану), асистент приправник
1.10.1978.- 14.4.1996. – Факултет одбране и заштите (сада Цивилне одбране), универзитет у Београду, асистент-приправник и асистент.
15.4.1996.- 24. 12.1996. – Институт за педагошка истраживања у Београду, сарадник

Избори у научна и наставна звања

25.12. 1996. до 31.10.1999. године - научни сарадник
1. 11. 1999. године – Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, доцент на предметима: *Генетичка и педагошка психологија* (општи курс) и *Опита психологија* (за педагоге)
23. 04. 2003. године – Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, ванредни професор на предметима: *Генетичка и педагошка психологија* (општи курс) и *Опита психологија* (за педагоге)
15. 09. 2003. – Учитељски факултет у Београду, ванредни професор на предмету *Педагошка психологија*

Ангажовање до 1/3 радног односа:

1997/98 и 1998/99- Виша школа за образовање васпитача у Београду, сарадник у настави
1999/2000 – Филозофски факултет у Београду, Одељење за психологију, доцент на предмету *Педагошка психологија I*
2003. – Природно-математички факултет у Новом Саду, доцент и ванредни професор

Ангажовање по уговору

2007.год. Виша школа за образовање васпитача *Зора Крцалић*, Кикинда-испитивање студената на предмету *Педагошка психологија*, ванредни професор
2003 и 2004. године: Факултет организационих наука и Филозофски факултет у Београду, специјалистичке студије Менаџмент у образовању

III ЧЛАНСТВО У СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ АСОЦИЈАЦИЈАМА:

Активни члан *Друштва психолога Србије* од дипломирања до сада и даље.

Члан *International Asociation of Applied Psychology (IAAP)*, највеће међународне асоцијације за индивидуално чланство чији члан је постала на лични позив док је била на функцији председника Друштва психолога Србије.

Активности у Друштву психолога Србије:

- У два мандата бирана за главног и одговорног уредника *Психолошких новина*
- Вишегодишњи члан, а затим председник жирија *Жижа Васић* (додељује годишњу награду Друштва за популаризацију психологије и допринос угледу струке)
- Члан жирија за награду *Борислав Стевановић* (додељује се за научно дело које представља најзначајнији допринос психолошкој науци у Србији у двогодишњем периоду)
- Члан, а затим и председник Издавачког савета *Психолошких новина*
- Председника Друштва психолога Србије захваљујући чијој иницијативи и личном ангажовању је Друштво психолога Србије примљено у Европску федерацију психолошких асоцијација (EFPA) и покренут процес иновирања Закона о психолошкој делатности и оснивања Коморе.

Добитник награде и захвалнице Друштва психолога Србије за уређивање *Психолошких новина* и два признања за допринос раду и развоју Друштва психолога Србије.

IV НАСТАВНИ РАД:

A) После избора у звање ванредни професор

1. Наставни предмети

Осмислила оригиналне програме и реализовала предмете:

Педагошка психологија (за учитеље и васпитаче, на другој години основних студија)

Основни појмови опште психологије (изборни предмет за учитеље и васпитаче на првој години основних студија)

Психолошке основе уџбеника (изборни предмет на трећој години основних студија)

Управљање процесом учења и евалуација (предмет на магистарским студијама- смер Управљање наставним процесом и развојем кадрова, Учитељски факултет, Београд)

Култура и клима школе (курс на специјалистичким студијама- смер Менаџмент у образовању, Филозофски факултет и Факултет организационих наука, Београд).

2. Увођење нових метода:

Студенти уводничари (истраживачки рад и презентације студената, на основним студијама)

Интерактивна настава

Континуирана евалуација ефеката

3. Просечна оцена студената на основним студијама: 4, 10

4. Менторство и учешће у комисијама за одбрану дипломских радова:

Ментор и члан комисије за 41 дипломски рад (од избора у звање ванредног професора)

5. Руковођење- менторство магистарских теза и специјалистичких радова (име и презиме студента, ужа научна област и наслов рада):

Магистарски радови:

Ментор:

- Драгица Додеровић: *Мотивација за усавршавање као чинилац управљања професионалним развојем наставника* (у току на Учитељском факултету у Београду).
- Митхад Шеховић: *Образовне потребе директора школа као чинилац управљања њиховим професионалним развојем* (у току на Учитељском факултету у Београду).

Специјалистички радови

- Кораћ Исидора (2008). *Организациона клима у школи и задовољство наставника послом*. Београд: Филозофски факултет

6. Учесће у комисијама за оцену теме и одбрану специјалистичких радова, магистарских теза и докторских дисертација:

Специјалистички радови:

- Стојковић Јасмина (2006). *Садржаји занимљиве математике у служби мотивације ученика у почетној настави математике*. Београд: Учитељски факултет.
- Катић, Весна (2006). *Развој основних друштвених појмова код ученика млађег школског узраста*. Београд: Учитељски факултет.

- Марић Катица (2007). *Подстицаји за учење у настави математике*. Београд: Учитељски факултет.
- Ђенић Горан (2007). *Формирање рукописа и његово сазревање у млађим разредима основне школе*. Београд: Учитељски факултет.
- Сидерис, Михајло (2007). *Испитивање субјективних процена запослених у функцији унапређења психолошке климе школе*. Београд: Факултет организационих наука и Филозофски факултет.
- Тешић Јелена (2008). *Фактори општег става о вредности континуираног професионалног образовања запослених*. Београд: Учитељски факултет.

Магистарски радови

- Мишчевић Гордана (2004). *Утицај проблемске наставе познавања природе на метакогнитивне активности ученика*. Београд: Учитељски факултет.
- Благданић Сања (2005). *Методичка ефикасност мреже појмова у настави познавања природе*. Београд: Учитељски факултет.
- Ковачевић Зорица (2006). *Инструкција за самостално учење у уџбеницима за млађе разредне основне школе*. Београд: Учитељски факултет.
- Пурић, Нада (2007). *Унутрашња и статусна мотивација за избор занимања на адолесцентном узрасту*. Београд: Филозофски факултет.

Докторске дисертације

- Милинковић Јасмина (2005). *Ефекат изабране репрезентације на успешност увођења елемената вероватноће и статистике у наставу математике*. Београ: Учитељски факултет.
- Цветановић, Зорица (2007). *Методичка структура и функција читанке у млађим разредима основне школе*. Београд: Учитељски факултет.
- Мишчевић Гордана (2008). *Утицај кооперативне наставе природе и друштва на квалитет знања ученика*. Београд: Учитељски факултет.
- Ковачевић Зорица (2009). *Континуитет у оспособљавању деце предшколског и млађег основношколског узраста за самостално учење*. Београд: Учитељски факултет.

7. Учесће у комисијама за писање реферата за избор у звања

05. 12. 2009. Члан комисије за писање реферата за избор у звање наставника за ужу научну област Психологија, Филозофски факултет, Нови Сад.

11. 12. 2008. Члан комисије за избор сарадника у звању виши асистент за ужу научну област Педагошка психологија, Филозофски факултет, Бања Лука.

22.10.2007. Председник комисије за писање извештаја за избор сарадника за ужу научну област Психологија, предмет Педагошка психологија, Учитељски факултет, Београд.

23. 10. 2007. Члан комисије за избор асистента за ужу научну област Психологија, предмет Развојна психологија

17.12. 2007. Члан комисије за избор доцента, Филозофски факултет, Ниш

05. 06. 2007. Члан комисије за избор доцента за ужу научну област Психологија детињства и младости, Педагошки факултет, Јагодина.

06. 03. 2007. Члан комисије за избор асистента за ужу научну област Психологија, предмети: Педагошка психологија и Развојна психологија, Педагошки факултет, Јагодина.

04.09.2007. Члан комисије за избор у звање за предмете из области психолошких наука, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Кикинда

12. 03. 2007. Члан комисије за избор асистента за ужу научну област Психологија, предмет Педагошка психологија и Развојна психологија, Педагошки факултет, Јагодина.

24.05. 2006. Председник комисије за избор у звање виши научни сарадник, Институт за педагошка истраживања, Београд

24. 05. 2006. Члан комисије за избор у звање научни сарадник, Институт за педагошка истраживања, Београд.

05.12. 2003. Председник комисије за избор асистента за ужу научну област Психологија, предмет Педагошка психологија, Учитељски факултет, Београд.

05. 12. 2003. Председник комисије за избор сарадника за ужу научну област Физичко васпитање (практикум), Учитељски факултет, Београд.

19.06. 2003. Члан комисије за избор једног асистента или доцента за ужу научну област Психолошке науке, Учитељски факултет, Сомбор.

03. 07. 2006. Члан комисије за нострификацију стране високошколске дипломе кандидата Сунчице Мацура Миловановић.

Б) Претходни наставни рад (пре избора у звање ванредни професор на Учитељском факултету):

1. Наставни предмети

- Генетичка и педагошка психологија, општи курс
- Општа психологија, за педагоге
- Педагошка психологија I на групи за психологију Филозофског факултета у Београду (школске 1999/2000)

2. Педагошко искуство:

- а) Настава на предмету *Психологија* у гимназији
- а) Вежбе на предмету *Психологија* (фонд часова: 30 часова годишње), Факултет одбране и заштите

- b) Вежбе на предмету *Психологија предшколског детета* на Вишој школи за образовање васпитача у Београду (фонд часова: 30 часова годишње)
- c) Семинар за стручно усавршавање психолога о мотивацији за школско учење у организацији Завода за унапређење образовања и васпитања, Београд
- d) Семинар за стручно усавршавање школских психолога и педагога *Проблеми поратне школске године и шта са њима* у организацији Друштва психолога Србије и УНИЦЕФ-а (реализован у два округа: Браничевски и Јабланички)
- e) Семинар за стручно усавршавање директора школа у организацији Факултета организационих наука у Београду (више пута поновљен), још увек се реализује са новим групама
- f) Два предавања на семинару за стручно усавршавање директора школа у организацији Босанског културног центра у Сарајеву.
- g) Предавања за стручно усавршавање средњошколских професора психологије у организацији Секције наставника психологије Србије.
- h) Учешће у комисијама за полагање стручних испита наставника одбране и заштите.

3. Учешће у комисијама за одбрану дипломских радова:

Као асистент:

10 дипломских радова на предмету Психологија/ Факултет одбране и заштите

2 дипломска рада из Методологије истраживања/ Факултет одбране и заштите

2 дипломска рада из Педагогије/ Факултет одбране и заштите.

4. *Руковођење- менторство специјалистичких радова и магистарских теза (име и презиме студента, ужа научна област и наслов рада):*

Коментор магистарског рада на Филозофском факултету у Београду- Одсек за психологију

Кандидат: Марија Николић

Ужа научна област: Педагошка психологија

Назив рада: Однос учениковог појма о себи и начина на који ученика опажају наставник и вршњак

5. Учешће у комисијама за одбрану дипломских и специјалистичких радова, магистарских теза и докторских дисертација:

- Два дипломска рада из развојне психологије на Филозофском факултету у Новом Саду (Јелица Коковић и Асја Жунтер)
- Један магистарски рад из педагошке психологије на Филозофском факултету у Београду (Марија Николић)

- Једна докторска теза из педагошке психологије на Филозофском факултету у Београду. (Ана Пешикан)

6. *Уџбеници (наслов, аутори, година издања, издавач):*

Наслов: Основи психологије општенародне одбране и друштвене самозаштите (поглавља: Психолошке основе обуке и Психопатолошке појаве и њихова превенција у условима припреме и вођења ОНОР-а).

Аутори: Десимир Пајевић, Биљана Требјешанин

Година издања: 1988

Издавач: Научна књига, Београд.

V НАУЧНИ РАД

А) После избора у звање ванредни професор на Учитељском факултету у Београду

1. *Научне књиге P10*

P13 – 5

Наслов: Мотивација за учење- теорије, принципи, примена

Аутор: Биљана Требјешанин

Година издања: 2009

Издавач: Учитељски факултет, Београд

ISBN: 978-86 –7849-121-4

COBISS. SR-ID 156149004

Стр. 137

Број монографија: 1 (P13)

Број бодова **P10= 5** (1x5)

Једини аутор: 1

2. *Поглавља у књигама и прегледни чланци (P20)*

P23 (P61)- 2

Требјешанин, Б. (2006). *Школа као чинилац проблема у понашању ученика: анализа истраживања у основним школама у последњих петнаест година*. У: Радовановић, И., Требјешанин, Б., Трнавац, Н. (ур), *Социјални односи у школи и проблеми у понашању ученика*, с. 21-33. Београд: Учитељски факултет. ISBN 86-7849-072-1. COBISS. SR-ID 129765900.

P23 (P61)- 2

Требјешанин, Б. (2007). Приручници уз уџбенике Математике: могућности и реализација, у Плут, Д. (ур.): *Квалитет уџбеника за млађи школски узраст*, стр. 333-346. Београд, Институт за психологију Филозофског факултета. ISBN: 978-86-86563-13-2; CIP: SR-ID 138974476; COBISS. SR-ID 138974476

P23 (P61)-2

Требјешанин, Б. (2007). Наставни програм и ефекти наставе и школског учења. У: Радовановић, И. и Б. Требјешанин (ур), *Дидактичко-методички аспекти промена у основношколском образовању*, тематски зборник, стр. 23-34. Београд, Учитељски

факултет. ISBN 978-86-7849-096-5; CIP 373.3/.4(497.11) (082), 371.3 (082), 371.13 (082), 316.62-057.874, 371:004; COBISS. SR. ID 144294156.

Број радова: 3 (P20)
Број поена **P20=6** (3x2)
Једини аутор: 3

3. Техничка решења (P30)

P34- 2

Радовановић, И., Требјешанин, Б., Н. Трнавац (2006). *Социјални односи у школи и проблеми у понашању ученика*, тематски зборник. Београд: Учитељски факултет, CIP 37.064.2 (82); ISBN 86-7849-072-1, COBISS SR-ID 129765900.

P34-2

Вујовић, А., Радовановић, И., Б. Требјешанин (2006). *Иновације у настави страних језика*. Београд: Учитељски факултет. ISBN 86-7849-079-9. COBISS.SR.-ID 135251212.

P34-2

Дејић, М., Радовановић, И. и Б. Требјешанин (2006). *Методички аспекти наставе математике*. Београд: Учитељски факултет. ISBN 86-7849-073-X. COBISS.SR – ID 132136716.

P34-2

Радовановић, И., Б. Требјешанин (2007). *Дидактичко-методички аспекти промена у основношколском образовању*, тематски зборник. Београд, Учитељски факултет. ISBN 978-86-7849-096-5; COBISS. SR. ID 144294156.

P34-2

Иновације у настави, водећи часопис националног значаја (према класификацији Министарства науке у 2008. години). Одговорни уредник (одлука о избору у прилогу).

P34-2

Дејић, М., Радовановић, И. и Б. Требјешанин (2009). *Наука, религија, образовање*. Београд: Учитељски факултет. ISBN 978-86-7849-127-6. COBISS.SR- ID 157986316.

Укупно радова: **6 (P34)**
Укупно **P30- 12** (6x2)
Коаутор (није једини аутор): 6

4. Објављени радови међународног значаја (P50)

P-52-3

Мирков, С. Спасеновић, В. и Б. Требјешанин (2004). Чиниоци циљева учења у вишим разредима основне школе. *Педагогија*, 4, 42-58 . ИССН 0031-3807, УДК 37, 2004.

P54-1

Требјешанин, Б. (2005). Подстицајни потенцијал пројекатског начина рада у одгајању креативне даровитости, *Стратегије подстицања даровитости*, Зборник10, Вршац, Академија за образовање васпитача, стр. 284-291, УДК 371.95, YU ISSN 1820-1911, ISBN 86-7372-048-6.

P52-3

Мирков, С., Спасеновић, В., Б. Требјешанин (2005). Structure and factors of pupils' learning goals. *Didactica slovenica*, 20, 2, 30-50. УДК 159.9: 37, ISSN 0353-1392. Индексирано у међународним базама: American Psychological Association (PsycINFO), International Bibliographi of Periodical Literature- Internationale Bibliographie geistes- und soyalwissenschaftlicher Yeitscharftenliteratur (IBZ), Internationale Bibliographie der Reyensionen geistes-und sozialwissenschaftlicher Literatur (IBR), Co-operative Online Bibliographic System and Services (COBISS). Електронски наслов: info@pedagoska-obzorja.si

P54-1

Биљана Требјешанин (2007). Mastering metacognitive competence as imperative educational demand in the time of informational globalization. *Education towards global society shalenges*, саопштење са међународног скупа објављено у целини. Poland, Nowy Sącz: Panstwowa Wyzsza Szkola Zawodowa, 167-173. ISBN 978-83-60822-29-6.

P52- 3

Лазаревић, Д. и Б. Требјешанин (2007). Мотив постигнућа будућих наставника физичког васпитања, *Зборник Института за педагошка истраживања*, 39, 2, 271-288, УДК 371.3: 796; ISSN 0579-6431; COBISS.SR-ID 9911298.

P52-3

Требјешанин, Б. и Д. Лазаревић (2008). Мотив постигнућа студенткиња различитих наставничких факултета. *Настава и васпитање*, LVII, 2, 215-229. УДК 37; ISSN 0547-3330.

Укупно радова: 6 (P52- 4 и P54-2)

Укупно **P50- 14** (4x 3 ; 2x1)

Једини аутор или први: 2

Коаутор: 4

5. Објављени радови националног значаја (P60)

P-62- 2

Требјешанин, Биљана (2003). Управљање квалитетом наставе и евалуација рада наставника. *Образовање наставника*, часопис за образовање одраслих и културу, Сарајево, Босна и Херцеговина, **III**, бр. 2, 47-58. ISSN 1512-8784. UDK 374.7

P-63- 1

Требјешанин, Б. (2008). Путоказ у добром смеру. *Настава и историја*, 8, 149-154. ISSN 1451-642X.

Укупно радова: 2 (P61-1 и P63-1)
Укупно бодова: **P60- 3** (1x2 и 1x1)
Једини или први аутор: 2

6. Радови објављени у изводима (P70)

P72-0,5

Требјешанин, Б. (2007). Образовни дизајн уџбеника за природу и друштво различитих издавача у Србији, *Наука и савремени друштвени процеси, Резимеи*, стр. 44. Осми научни скуп са међународним учешћем, одржан 9. и 10. новембра 2007. на Филозофском факултету у Бања Луци, Босна и Херцеговина.

P-73- 0,2

Биљана Требјешанин (2003): Самоевалуација у почетним разредима обавезног образовања: зашто и како. Научни скуп: *Педагошка истраживања и школска пракса- Знање и курикулум*, Србија и Црна гора, Београд, ИПИ, 12.12. 2003., Књига резимеа, с. 30.

P73- 02

Требјешанин, Б. (2006): Повезујућа и објашњавалачка функција приручника уз уџбеничке комплете за математику, *Изазови за примењену психологију у Србији- Књига резимеа*, стр. 76. 54. научно - стручни скуп психолога Србије- Сабор, Златибор: Друштво психолога Србије, ISBN 86-83797-43-0, COBISS.SR-ID 130909452.

P73-02

Требјешанин, Б. (2006): Анализа приручника уз уџбенике математике из угла стручне помоћи коју пружају наставнику, *Апстракт, Симпозијум: Математика, психологија, педагогија*, стр. 4, Нови Сад: Природно математички факултет, департман за математику и информатику, ISBN 86-7031-103-8, COBISS.SR-ID 218316807

P73-02

Требјешанин, Б. (2009). Психолошка истраживања и пракса стварања уџбеника у Србији- од постојећег ка пожељном. 57. научно стручни скуп психолога Србије (Сабор). Књига резимеа, с. 19.

Укупно радова: P70-5 (P72-1 и
P73- 4)

Укупно бодова: **P70- 1,3**

Једини аутор: 5

Учешће на скуповима који нису објавили књигу резимеа (доказ оригинални програм скупа и резиме)

P73-02

Требјешани, Б. (2008). Уџбенички комплет "Свет око нас" за предшколце и припрема деце за школске захтеве. Научни скуп "Припрема деце за полазак у школу", Београд, Институт за педагошка истраживања, 16.12.2008.

P-72

Требјешанин, Б. (2009). Quality of a textbook as a factor of quality teaching, пленарна панел расправа на тему: Factors which dictate the quality of educational process. III међународна научна конференција *The quality of education*. Poland, Nowy Sącz: Panstwowa Wyzsza Szkola Zawodowa, 27. 04. 2009. Пленарно излагање.

Б) Пре избора у звање ванредног професора на Учитељском факултету

1. Научне књиге P10

P-13-5

Наслов: Психологија патриотизма и обрасци социјализације- Варијанте у формирању патриотизма

Аутор: Биљана Требјешанин

Година издања: 1999.

Издавач: Задужбина Андрејевић, Београд

Стр. 130

Укупно књига: 1

Укупно поена: 5

Једини аутор: 1

2. Поглавља у књигама и прегледни чланци (P20)

P-23-2

Биљана Требјешанин, Ана Пешикан, Тинде Ковач-Церовић (1990). Анализа мотивационих карактеристика уџбеника за ниже разреде основне школе.

Психолошка истраживања 4, тематска монографија: Педагошко-психолошке карактеристике основношколских уџбеника (с. 205-247). Београд: Институт за психологију. (Цитиран је у више књига и радова, у списку је литературе за предмет 'Педагошка психологија' на Учитељском факултету у Београду).

P-23- 2

Биљана Требјешанин, Јасмина Шефер (1991). Мотивација ученика. У Шефер, Ј.(ур): *Учитељ у пракси* (с. 72-83). Београд: Републички завод за унапређење образовања и васпитања. (Цитиран у више радова. Био у списку литературе за предмет Педагошка психологија на Учитељском факултету до 2007.)

P-23-2

Биљана Требјешанин (1992). Могућности предвиђања понашања у кризним ситуацијама као претпоставка ефикасности антикризних служби. У: *Управљање системом цивилне заштите у условима угрожавања животне средине*, тематски зборник (с. 159-169). Београд: ФОЗ.

P-23-2

Пајевић Десимир, Биљана Требјешанин (1993). Психолошко реаговање људи на угроженост од радијације. У: *Радијацијско-хемијско и биолошко угрожавање животне средине* (185-190). Београд: ФОЗ.

P-23-2

Биљана Требјешанин (1995). Карактеристике патриотизма младих у Србији почетком деведесетих. У: *Психолошка истраживања 7: Вредносне оријентације младих*, (139-190). Београд: Институт за психологију.

P-22-3

Требјешанин, Б. и Д. Лазаревић (1997). The role of the school in overcoming crises. У: Зиндовић-Вукадиновић, Г. и Б. Требјешанин /ур./, *Children in the times of social crises*, (43-60). Београд: Институт за педагошка истраживања/UNESCO.

P- 23-2

Требјешанин, Б.(1997). Алтруистичка оријентација и патриотско понашање. У: Јоксимовић, С., Гашић-Павишић, С. и Љ. Миочиновић/ур./: *Васпитање и алтризам* (279-290). Београд: Институт за педагошка истраживања.

P- 23- 2

Биљана Требјешанин (1997). Психолошки садржај и чиниоци патриотизма. *Психолошка истраживања 8: Докторске дисертације*, (379-386). Београд: Институт за психологију.

P-23-2

Коцић, Љ. и Б. Требјешанин (2001). Основношколски уџбеник као предмет разматрања. У: Требјешанин, Б. и Д.Лазаревић (ур.): *Савремени основношколски уџбеник, теоријско-методолошке основе* (13-19). Завод за уџбенике и наставна средства, Београд..

P-23-2

Требјешанин, Б. (2001). Врсте и нивои знања у савременом уџбенику. У:
Требјешанин, Б. Д. Лазаревић (ур.): *Савремени основношколски уџбеник-теориско-методолошке основе* (69-79).: Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

P-23-2

Требјешанин, Б. (2001). Облици учења у уџбенику. У: Требјешанин, Б. и Д. Лазаревић (ур.): *Савремени основношколски уџбеник-теоријско-методолошке основе* (79-87). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

P-23-2

Требјешанин, Б. (2001). Развој метакогниције и мотивације- улога уџбеника. У:
Требјешанин, Б. и Д. Лазаревић (ур.): *Савремени основношколски уџбеник-теоријско-методолошке основе* (117-129). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

P-23-2

Требјешанин, Б. (2001): Ка научно заснованој конструкцији основношколског уџбеника, завршни преглед у: Требјешанин, Б. и Д. Лазаревић (ур.), *Савремени основношколски уџбеник, теоријско-методолошке основе* (187-197). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Укупно радова P20: 13

Укупно поена: 26 (P23: 13x2=26)

Једнини или први аутор: 11

Коаутор: 2

3. Техничка решења (P30)

P-34-2

Наслов: Children in the times of social crisis, колективна монографија
Аутори: Гордана Зиндовић-Вукадиновић, Биљана Требјешанин (ур)
Година издања: 1997.
Издавач: Институт за педагошка истраживања/UNESCO, Београд

P-34-2

Наслов: Савремени основношколски уџбеник:-Теоријско-методолошке основе, колективна монографија (цитирана у више радова, користи се као уџбеничко штиво на посдипломским студијама на Филозофском факултету у Новом Саду)

Аутори: Биљана Требјешанин, Душанка Лазаревић (ур)

Година издања: 2001.

Издавач: Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

Укупно радова P30: 2

Укупно поена: 4 (2x2) P34

Први или једини аутор: 1 Коаутор: 1

4. Објављени радови међународног значаја (P50)

P-52-3

Поповић, Р, Ристић, Ж., Требјешанин, Б., Ш. Алибабић (1979). Судови студената народне одбране о релевантности студија за њихову професионалну праксу. *Психологија*, 3-4, 97-102.

P-52-3

Требјешанин Биљана (1982). Рубинштајнов дијалектички приступ процесу мишљења. *Психологија*, 4, 119-122.

P-52-3

Требјешанин Биљана (1983). Унутрашња мотивација- нова врста мотива и старе парадигме. *Психологија*, 1-2, 97-107.
(Цитиран у више књига и радова у Србији и Босни и Херцеговини)

P-52-3

Требјешанин Биљана (1983). Велики психолози о психологији. *Психологија*, 4, 129-131.

P-52-3

Требјешанин Биљана (1987). О односу унутрашње и спољне мотивације. *Психологија*, 1-2, 86-93.

P-54-1

Требјешанин Биљана, Гордана Зиндовић-Вукадиновић (1997). Теоријско-методолошке претпоставке националног плана психосоцијалне рехабилитације и подршке развоју у школском контексту. Рад саопштен као уводно излагање на скупу међународног значаја штампан у целини. *Психосоцијална и развојна подршка деци у школском контексту- средњорочни национални план*. Београд, мај 1997, Институт за педагошка истраживања, UNDP/UNESCO.

Укупно радова: 6

Укупно поена: 16 P52: 5x3=15 и P54: 1x1=1

Једини или први аутор: 5

Коаутор: 1

4. Објављени радови националног значаја (P60)

P-62-1,5

Требјешанин Биљана (1973). Механизми одбране као примитивна и парадоксална техника Его-а. *Психолошки билтен*, 1973, 1, 76-83,.

P-62- 1,5

Требјешанин Биљана (1974). Преглед средстава намењених упознавању деце са природом. *Предшколско дете*, 4, 389-394.

P-62-1,5

Требјешанин Биљана (1974). Допринос 'Полетарца' упознавању деце са природом. *Предшколско дете*, 4, 389-394.

P-62- 1,5

Требјешанин Биљана (1983). Ум детета и проблем образовања. *Дело*, 7, 104-107.

P-62-1,5

Требјешанин Биљана и Жарко (1983). Бајка о слободној деци Самерхила. *Видици*, 6-7, 120-134.

P-62-1,5

Требјешанин Биљана (1986). Скица услова за подстицање унутарње мотивације за сазнавање у високошколском учењу. *Истраживач*, 1.

P-61-2

Требјешанин Б. и Ш. Ђармати (1988). Психолошке последице дејства НХБ оружја и могућност превенције. *Војно дело*, 6, 109-121.

P-62-1,5

Требјешанин Биљана (1995). Психолошке карактеристике српског патриотизма у огледалу родољубиве књижевности. *Зборник Факултета одбране и заштите*, 89-107, Београд: Факултет одбране и заштите.

P-62-1,5

Требјешанин Биљана (1998). Осећање групне припадности и патриотизам. *Социолошки преглед*, 1, 59-76.

P-61-2

Требјешанин Биљана (1996). Антрополошке претпоставке патриотизма. *Зборник Института за педагошка истраживања бр. 28*, 89-104. Београд: Институт за педагошка истраживања.

P-61-2

Требјешанин Биљана (1997). Интринзичка мотивација као циљ наставног процеса. *Зборник Института за педагошка истраживања, бр. 30*, 168-185. Београд: Институт за педагошка истраживања. (Цитиран у више радова)

P-61-2

Мирков, С., Спасеновић, В. и Б. Требјешанин (2001). Циљеви учења: заступљеност, међусобни односи и повезаност са интелектуалним аспектом појма о себи. *Зборник Института за педагошка истраживања, бр.33*, 307-323.

P- 61-2

Требјешанин, Б. (2002). Образовно-социјализацијски ефекти медија масовне комуникације и савремена школа. *Образовање одраслих*, часопис за образовање одраслих и културу, Босна и Херцеговина, Сарајево, 2, 49-61.

P-61-2

Требјешанин Биљана (2002). Критички поглед на патриотизам и космополитизам у савременом свету. *Војно дело*, бр. 1, 156-164.

Укупно радова P60: 14

Укупно поена P60: 24 (P62:8x1,5= 16,5 и P61: 6x2=12)

Први или једини аутор: 13

Коаутор: 1

5. Саопштења на међународним и националним научним скуповима P-70

а) Међународни скупови P-72

P-72-0,5

Требјешанин, Б. (1996). Алтруизам као чинилац патриотизма . Међународни научни скуп: *Развијање altruизма код младих (Development of altruism in the young)*, с. 24-25. Институт за педагошка истраживања, Београд.

P-72-0,5

Требјешанин Биљана (1998). Ка ширењу простора креативности и слободе у школи – предлог једног институционалног решења. Међународни научни скуп: *Друштвена подршка даровитости*. Виша школа за образовање васпитача, Вршац.

P-72- 0,5

Требјешанин, Б. (2001): Даровитост студената и педагошки дизајн студија, Међународни научни скуп: *Даровитост у студентској популацији*. Вршац: Академија за образовање васпитача, Књига резимеа с. 45.

б) Домаћи научни скупови P-73

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1981). Социјално-економски и образовни статус студентских породица и структура њихове мотивације за избор студија. *VII Конгрес психолога Југославије*.

P73-0,2

Требјешанин Биљана (1978). Анализа ефикасности вежби из предмета друштвених наука. *Симпозијум о настави и учењу у нашој самоуправној социјалистичкој школи*, 105-106. Институт за педагошка истраживања, Београд.

P-73- 0,2

Требјешанин Биљана (1986). Одгајање унутарње мотивације у функцији превенције неуспеха и недисциплине ученика. *Округли сто: Подстицајна клима у школи у функцији примарне превенције*, с. 9. 34. Сабор психолога Србије, Златибор.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1987). Како расте жеља за знањем- удео социјалне средине. *Округли сто и постер изложба: Личност расте у дружини* с. 6. 35. Сабор психолога Србије, Врњачка Бања.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1988). Уџбеник као подстицај и средство мотивисања у школском учењу. *Округли сто: Дете, уџбеник, култура*, IX Конгрес психолога Југославије, Врњачка Бања.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1991). Структура мотивације за учење у нижим разредима основне школе- резултати истраживања. *Јануарски дани просветних радника*, Филозофски факултет, Београд.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1996). Карактеристике личности и патриотизам. *Други научни скуп Емпиријска истраживања у психологији*, с. 21-22. Београд: Филозофски факултет.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1996). Млади Србије у потрази за сопственом отаџбином. *Сабор психолога Србије*. Врњачка Бања.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1996). Друштвени преображај и патриотизам. *Годишњи научно-стручни скуп психолога Црне Горе*. Тиват.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1997). Даровити ученици и неуспех у школи *Сабор психолога Србије*, с.19. Тара.

P- 73-0,2

Требјешанин, Б. (1997): Жеља за учењем као критеријум за процену процеса и ефеката наставе. Симпозијум: *Наставни процес и образовни ефекти*. Београд: Институт за педагошка истраживања.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (1998). Наставничка перцепција мотивационих аспеката школског учења. *IV научни скуп Емпиријска истраживања у психологији*, с.5-6. Београд: Филозофски факултет.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана, Лазаревић, Д., К. Пјурковска-Петровић (1998). Теоријски и методолошки приступ психосоцијалној рехабилитацији у школском контексту. *Сабор психолога Србије*. Аранђеловац.

P-73-0,2

Лазаревић, Д., Требјешанин Б., К. Пјурковска-Петровић (1998). Међународна искуства у примени програма психосоцијалне рехабилитације и подршке развоју у школском контексту. *Сабор психолога Србије*, Аранђеловац.

P-73-0,2

Требјешанин, Б.(1999): Уџбенички комплет као средство за уношење промена у наставу- пример новог комплета за предмет Природа и друштво у првом разреду основне школе. *Сабор психолога Србије*. Београд.

P-73-0,2

Требјешанин Б., Мирков, С., В. Спасеновић (2000). Хијерархија мотива за учење с обзиром на узраст, пол и успех ученика. Научни скуп: *Емпиријска истраживања у психологији*, с. 29-30. Београд: Филозофски факултет.

P-73-0,2

Требјешанин Б., Д. Лазаревић (2000). Концепција и ефекти програма “Проблеми поратне школске године и шта са њима”. *Сабор психолога Србије*, с. 46. Врњачка Бања.

P-73-0,2

Требјешанин Б., Мирков, С., В. Спасеновић (2001). Развојне карактеристике сазнајне мотивације ученика виших разреда основне школе. Научни скуп: *Емпиријска истраживања у психологији*, с. 9. Београд: Филозофски факултет.

P-73-0,2

Требјешанин Б., Мирков, С., В. Спасеновић (2001). Неки чиниоци развоја сазнајне мотивације ученика виших разреда основне школе. Научни скуп: *Емпиријска истраживања у психологији*, с.8. Београд: Филозофски факултет.

P-73-0,2

Требјешанин Биљана (2001). Анализа савремених психолошких концепција основношколског уџбеника. Научно-стручни скуп: *Ка новој школи: педагошка истраживања и школска пракса*, с. 57. Београд: Институт за педагошка истраживања.

P-73-0,2

Мирков, С., Спасеновић, В., Б. Требјешанин (2001). Циљеви учења: структура и однос са концептом о себи. Научно- стручни скуп: *Ка новој школи: педагошка истраживања и школска пракса*, с. 38. Београд: Институт за педагошка истраживања.

P-73-0,2

Требјешанин, Б. (2001). Уџбеник и савремене концепције образовања. Симпозијум: *Психологија и промене у образовању*. Сабор психолога Србије, с. 19. Суботица.

P-73-0,2

Требјешанин, Б. (2002): *Мотивациони стилови ученика и настава*, IV научни скуп 'Педагошка истраживања и школска пракса: *Уважавање различитости и образовање*, Србија и Црна гора, Београд, Институт за педагошка истраживања, 23. децембар, Књига резимеа, с. 24.

Укупно саопштења P70: 26 (P72: 3 и P73: 23)

Укупно поена: 6,1 ($3 \times 0,5 = 1,5$ и $23 \times 0,2 = 4,6$)

Једнини или први аутор: 24

Коаутор: 2

Квантитативно исказани резултати

Поени после последњег избора: $P10 + P20 + P30 + P50 + P61 + R62 = 39$

$P10 + P20 + P50 + P61 = 25$

$P6363-66 + P70 = 1,3$

Укупно: **40,3**

Поени пре последњег избора: $P10 + P20 + P30 + P50 + P60 = 73$

$P72 \text{ и } 73 = 7,6$

Укупно: **80,6**

Укупна компетентност: 120,9

VI СТРУЧНИ РАД

А) После избора у звање ванредни професор

Требјешанин, Биљана (2005). Ка професионализацији стварања уџбеника. *Савремени уџбеник*, 1,17-18 (четири стране текста). ISSN 03553-3026. COBISS.SR-ID 16361730.

Требјешанин, Биљана (2008). Почетни ефекти либерализације тржишта основношколских уџбеника. *Савремени уџбеник*, 11, 7-9 (6 страна текста). ISSN 03553-3026. COBISS.SR-ID 16361730.

Требјешанин, Б., Гачановић, Б. и Љ. Новковоћ (2006). *Свет око нас*. Уџбеник за припрему предшколаца за полазак у школу, прво издање. Београд: Завод за уџбенике. ISBN 86-17-13996-X. COBIS.SR-ID 133708812.

Требјешанин, Б., Гачановић, Б. и Љ. Новковић (2006). *Свет око нас-радна свеска*. Радна свеска за припрему предшколаца за полазак у школу. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. ISBN 86-17-13997-7. COBIS. SR-ID 133709580.

Требјешанин, Б., Гачановић, Б. и Љ. Новковић (2007). Методички водич кроз уџбенички комплет Свет око нас. Прво издање. У *Приручник за извођење приредног програма*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Новковић, Љ., Требјешанин, Б. и Б. Гачановић (2004). *Свет око нас- уџбеник за први разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на 5 језика мањина.

Новковић, Љ., Требјешанин, Б. и Б. Гачановић (2004). *Размишљанка- радна свеска за Свет око нас за први разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Новковић, Љ., Требјешанин, Б. и Б. Гачановић (2004). *Проверанка за свет око нас*. Свеска са задацима за самоевалуацију ученика. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Новковић, Љ., Требјешанин, Б. и Б. Гачановић (2004). *Активно кроз свет око нас-приручник за учитеље*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Гачановић, Б., Новковић, Љ. и Б. Требјешанин (2004). *Свет око нас- уџбеник за други разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Гачановић, Б., Новковић, Љ. и Б. Требјешанин (2004). *Истраживанка-радна свеска за свет око нас за други разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Гачановић, Б., Новковић, Љ. и Б. Требјешанин (2004). *Проверанка за свет око нас*. Свеска са задацима за самоевалуацију ученика. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Гачановић, Б., Новковић, Љ. и Б. Требјешанин (2004). *Активно кроз свет око нас-приручник уз уџбенички комплет свет око нас*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Требјешанин, Б., Гачановић, Б. и Љ. Новковић (2006). *Природа и друштво за трећи разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Гачановић, Б. Новковић, Љ. и Б. Требјешанин (2006). *Завичајница- радна свеска за природу и друштво за трећи разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Требјешанин, Б., Гачановић, Б. и Љ. Новковић (2006). *Проверанка за природу и друштво 3*. Прво издање. Контролни задаци за самоевалуацију ученика. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Требјешанин, Б., Гачановић, Б. и Љ. Новковић (2006). *Активно кроз природу и друштво*. Приручник за наставнике. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Требјешанин, Б., Гачановић, Б. и Љ. Новковић (2006). *Природа и друштво за четврти разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Гачановић, Б., Новковић, Љ. и Б. Требјешанин (2006). *Истраживанка- Радна свеска уз уџбеник Природа и друштво за четврти разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Гачановић, Б., Требјешанин, Б. и Љ. Новковић (2006). *Проверанка-Контролна свеска за природу и друштво за четврти разред основне школе*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Преведено на језике мањина.

Новковић, Љ., Требјешанин, Б. и Б. Гачановић (2006). *Активно кроз природу и друштво 4- Приручник за учитеље*. Прво издање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

За уџбеничке комплете за свет око нас за први и други разред основне школе, 2004. године добила награду *Стојан Новаковић* коју Завод за уџбенике додељује за најбољи основношколски уџбеник у одређеној години.

Б) Пре избора у звање ванредни професор

- Требјешанин Б. и Ш. Ћармати (1990). Психолошки аспекти контаминације животне средине. *Одбрана и заштита*, 1, 22-24, Београд: Војноиздавачки завод.
- Требјешанин Биљана (1990). Скепса као изазов и лек. *Поља*, бр. 379-380, с. 374-375.
- Требјешанин Биљана (2000). Уџбеник и учитељ као комплементарни чиниоци развоја сазнајне компетентности ученика. *Учитељ бр.67-69*, 21-26.

- Новковић, Љ, Б. Гачановић, Б. Требјешанин: *Природа и друштво*, иновативни интерактивни уџбеник за први разред основне школе, прво издање 2000, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- Гачановић, Б., Новковић, Љ, Требјешанин, Б.: *Размишљајте*, иновативна радна свеска уз уџбеник 'Природа и друштво' за први разред основне школе, прво издање 2000, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- Требјешанин, Б., Новковић, Љ., Б. Гачановић: *Приручник уз уџбенички комплет 'Природа и друштво' за први разред основне школе*, (иновативни приручник), прво издање 2000, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- Гачановић, Б., Новковић, Љ. Б. Требјешанин: *Природа и друштво*, други разред (иновативни интерактивни уџбеник), прво издање 2001., Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- Новковић, Љ, Требјешанин, Б. Б. Гачановић: *Истраживајте*, иновативна радна свеска уз уџбеник 'Природа и друштво' за други разред основне школе, прво издање 2001, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- Требјешанин Б. Б. Гачановић, Љ. Новковић: *Приручник уз уџбенички комплет природа и друштво за други разред*, (иновативни приручник), прво издање 2001, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
- Требјешанин, Б. Новковић, Љ. и Б. Гачановић: *Природа и друштво* за трећи разред основне школе, иновативни интерактивни уџбеник, прво издање 2002., Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.
- Требјешанин, Гачановић, Новковић: *Завичајница*, радна свеска уз уџбеник *Природа и друштво* за трећи разред, прво издање 2002., Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.
- Гачановић, Требјешанин, Новковић: *Приручник уз уџбенички комплет природа и друштво у трећи разреду основне школе*, Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.
- Требјешанин, Б и Д. Лазаревић: *Проблеми поратне школске године и шта са њима*, програм за стручно усавршавање стручних сарадника основних школа, реализован 1999/2000 у два округа у Србији у организацији Друштва психолога Србије и УНИЦЕФ-а
- Биљана Требјешанин: *Експериментални програм психосоцијалне и развојне подршке деци у школском контексту*, реализован 1996/97 у пет београдских приградских школа у организацији Института за педагошка истраживања и УНЕСКО/УНДП.
- Требјешанин, Б Крстић, Љ. и Љ. Новковић.: *Играј за живот дрога не*, програм за превенцију болести зависности и промоцију спорта посредством основних школа, у облику брошуре дистрибуиран у све основне школе у Србији, прво издање 2001, Пропаганда/ Министарство просвете и спорта Србије- Управа за спорт.
- Требјешанин, Б., Станковић, З.: *Играј за живот без алкохола*, програм за превенцију алкохолизма у основним школама.. Пропаганда/

Министарство просвете Републике Србије-Управа за спорт, Београд, 2002.

- Биљана Требјешанин: *Руковођење и мотивација у образовним институцијама- подсетник за учеснике семинара 'Менаџмент у образовању-Како управљати новом школом'* (10стр.) (Семинар одржан за три групе директора, предвиђа се наставак у организацији Факултета организационих наука у Београду).

VII РЕАЛИЗОВАНИ И ПРИХВАЋЕНИ ПРОЈЕКТИ

А) После избора у звање ванредни професор

Укључена је у рад на пројекту *Промене у основношколском образовању-проблеми, циљеви, стратегије*, број 149055, који финансира Министарство науке и животне средине.

Б) Пре избора у звање ванредни професор

1985-1990: *Мотивационе карактеристике основношколских уџбеника*, подпројекат реализован у Институту за психологију у оквиру ширег пројекта: Педагошко-психолошка анализа основношколских уџбеника који је финансиран од Министарства за науку.

1990-1995: *Психолошки садржај и чиниоци патриотизма у савременим условима*, подпројекат реализован у Институту за психологију у оквиру ширег пројекта Вредности младих у Србији који је финансиран од Министарства за науку и технологије Републике Србије.

1996-2000. *Структура и развој мотивације за школско учење*, подпројекат реализован у оквиру ширег пројекта Института за педагошка истраживања финансираног од Министарства за науку и технологије Републике Србије.

1996-1998: **Руководила пројектом:** *Психосоцијална и развојна подршка деци у школском контексту и израда средњорочног националног плана*, који је реализован у Институту за педагошка истраживања у Београду у сарадњи са Министарством просвете, а наручилац је био УНЕСЦО/ УНДП.

1999-2000: **Руководила пројектом:** *Теоријско-методолошке основе савременог основношколског уџбеника* који је реализован у Институту за педагошка истраживања у Београду, наручилац- Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

2001-2002: *Педагошко-психолошки дизајн подстицајне наставе и уџбеника* подпројекат у оквиру ширег пројекта Института за педагошка истраживања у

Београду који је финансиран од Министарства за науку и технологије Републике Србије.

VIII АНГАЖОВАЊЕ У РАЗВОЈУ НАСТАВЕ И ДРУГИХ ДЕЛАТНОСТИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ И ШИРЕ

А) После избора у звање ванредни професор

- Члан Комисије за развој студијског плана и програма и обезбеђивање квалитета Учитељског факултета
- Одговорни уредник часописа *Иновације у настави* чији је издавач Учитељски факултет у Београду.
- Координатор за сарадњу Учитељског факултета у Београду са финским пројектом *Корак* чији је циљ било унапређење професионалног развоја наставника учитељских факултета у Србији
- Члан Комисије за друштвене науке Министарства науке и заштите животне средине (представник Учитељског факултета 2004. године)
- Члан Комисије за уџбенике Националног просветног савета
- Члан Комисије за израду Нацрта средњорочног плана развоја образовања у Србији
- Члан програмског одбора два скупа који су организовани у оквиру пројекта *Промене у основношколском образовању-проблеми, циљеви, стратегије*, број 149055 (2007 и 2008. године) и једног чија је организација у току.
- Члан Савета Учитељског факултета у Београду
- Председник Комисије за доделу награда најуспешнијим студентима
- Председник Дисциплинске комисије факултета
- Члан програмског одбора годишњег научно-стручног скупа психолога Србије- Сабор '09 који се одржава од 27-30 маја на Палићу
- Рецензент за књиге:
 - Ивић, И., Пешикан, А., С. Антић (2008). *Водич за добар уџбеник- општи стандарди квалитета уџбеника*. Нови Сад: Платонеум.
 - Божин, А. (2005). *Увод у психологију школског детињства*. Београд, Учитељски факултет.
 - Кордић, Б. (2005). *Психологија- методе и технике у психологији и теоријски модели психосоцијалне угрожености појединца*. Београд: Центар за примењену психологију.
 - Јерковић, И. и М. Зотовић (2005). *Увод у развојну психологију*. Београд: Центар за примењену психологију.
 - Половина, Н. и Б. Богуновић (2007). *Сарадња школе и породице*. Београд: Институт за педагошка истраживања.

IX АНАЛИЗА РАДА КАНДИДАТА

МОТИВАЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ- Теорије, принципи, примена

Мотивација за учење, која је предмет разматрања у овој књизи, вишеструко је значјно подручје проучавања у области педагошке психологије које се ван наше

земље интензивно истражује већ неколико деценија. За разлику од стања у другим, посебно развијеним западним земљама, код нас су истраживања у области мотивације за учење ретка, а ништа боља није ни ситуација са прегледним и синтетичким радовима о овој теми. Ова књига се, у том контексту, може схватити као покушај да се нашој стручној и широј заинтересованој јавности понуди један сажет, систематичан преглед и синтеза актуелних теорјских и истраживачких перспектива и карактеристичних резултата до којих се у оквиру њих дошло, како на страни, тако и у нашој земљи, уз осветљавање историјата настанка, као и да се трасира пут њихове примене у школској пракси. Она попуњава празнину која у литератури о мотивацији за школско учење постоји у нашој средини, али одражавајући ауторову интерпретацију споменутих проблема, она представља и прилог једном целовитијем разумевању основних питања и налаза у области мотивације за учење.

У књизи се прво сажето приказују четири актуелна концептуална и методолошка приступа мотивацији за школско учење: бихејвиористички, когнитивистички, социјално-когнитивистички и задњих година све утицајнији социјално-културолошки. У наставку се систематично разматрају теорија поткрепљења као основа спољашње мотивације, затим четири концепције унутрашње мотивације (нагонске теорије, теорија оптималног узбуђења, теорија оптималног несклада и веома актуелна теорија компетенције и самодетерминације) и различите концепције мотивационих уверења какве су: очекивање-вредност теорија, теорија самоефикасности, теорија о вредности постигнућа, теорија атрибуције и сличне.

При разматрању концепција мотивације за учење аутор је посебно усмерен на истицање мотивационих принципа који се у оквиру њих постулирају и, затим, на систематично разматрање карактеристичних истраживачких налаза који осветљавају могућности и ефекте примене споменутих принципа у школској ситуацији. За практичаре у области образовања посебно се значајним може сматрати преглед програма који су у оквиру различитих концепција мотивације за учење развијени са циљем подстицања мотивације за учење, с једне стране и за корекцију проблема у мотивацији ученика, с друге који је у књизи понуђен.

ШКОЛА КАО ЧИНИЛАЦ ПРОБЛЕМА У ПОНАШАЊУ УЧЕНИКА: АНАЛИЗА ИСТРАЖИВАЊА У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА ЗА ЗАДЊИХ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА

Циљ овог рада је преглед и реинтерпретација резултата оних анализа и истраживања који осветљавају: (а) карактеристичне облике и тренд у погледу размера проблема у понашању ученика основне школе у Србији током последњих десет до петнаест година; (б) утицај школе, односно чинилаца повезаних са школом, у генерисању и одржавању проблема у понашању ученика.

Прегледом и анализом дошло се до закључка да је у последњих неколико година дошло до пораста проблема у понашању ученика, како дисциплинских тако и психолошких и да се променила и структура дисциплинских проблема у смислу пораста агресивног понашања ученика. Као чиниоци ових проблема који потичу од школе, односно наставника, уочени су: недовољна стручност наставника у области

оцењивања и метода рада, недостатак знања и вештина потребних за успостављање одговарајућих односа с ученицима, инертност, окошталост образаца понашања у школи, недовољно познавање потреба ученика, али и релевантних процеса који се одвијају у самим наставницима.

ПРИРУЧНИЦИ УЗ УЏБЕНИКЕ МАТЕМАТИКЕ – МОГУЋНОСТИ И РЕАЛИЗАЦИЈА

У последњих неколико година отпочела је продукција приручника за наставнике као пратећих компоненти уџбеника (уџбеничких комплета), уместо методичких приручника за поједине предмете какви су пре тога објављивани. Ови приручници који се везују за уџбеник, а тиме и одговарајући наставни програм, могу се сматрати новим жанром литературе намењене наставнику чије функције још нису јасно искристалисане и дефинисане те, стога, представљају изазовно подручје за истраживање. Дефинисање функција ових књига и критеријума квалитета њиховог остваривања значајан је задатак тим пре што ће статус ових приручника као обавезних пратећих компоненти уџбеника, по свој прилици бити и легализован новим законом о припремању и објављивању уџбеника, односно, уџбеничких комплета. Циљеви овог рада су: (а) упознавање заинтересоване стручне јавности са инвентаром могућих функција ових приручника за наставнике до којег се дошло како логичком тако и емпиријском анализом објављених приручника уз различите уџбенике; (б) излагање резултата анализе 11 приручника уз уџбенике математике пет различитих издавача у погледу помоћи коју пружају наставнику у схватању концепције уџбеничког комплета и његовог односа с одговарајућим наставним програмом; повећању стручне компетенције и самопоуздања наставника и у сналажењу у самом приручнику. Резултати анализе показују да су приручници уз уџбенике математике прилично неуједначени с обзиром на осетљивост за функције које произлазе из њихове жанровске специфичности, што упућује на закључак да је дефинисање бар минималних стандарда за ову врсту књига неопходно, као што је неопходно и упознати ауторе са њима.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ И ЕФЕКТИ НАСТАВЕ И ШКОЛСКОГ УЧЕЊА

Званични наставни програм је посебно значајан чинилац који одређује ефекте наставе и школског учења, јер, на обавезујући начин и директно, дефинише предметне области и садржаје у оквиру њих са којима ће ученици бити доведени у интеракцију, али и циљеве, очекиване исходе и пожељне педагошки обликоване начине за њихово постизање. У раду су изложене концепције процеса и пожељних исхода школског учења као орјентири за вредновање ефеката наставе и учења, резултати анализе квантитативних и квалитативних показатеља ученичких постигнућа у области, пре свега, природних наука с обзиром на експлициране пожељне исходе и анализе карактеристика званичног наставног програма *Свет око нас* и *Природа и друштво*. Циљ је био да се сагледа чиме и на који начин би званични наставни програм могао да подржава уочене карактеристике ученичких постигнућа, а тиме и да се уоче и експлицирају промене које је неопходно увести у саме наставне програме уколико се жели да они буду подршка за пожељне образовне ефекте који се очекују. Резултати анализе ученичких знања говоре да су

она мањкава и у квантитативном и у квалитативном смислу (знатан проценат ученика није овладао ни елементарним нивоом знања, а мали проценат ученика је овладао вишим нивоима знања какви су, на пример, према дефиницији TIMSS пројекта, схватање појмова, анализа и резоновање). Резултати анализе програма говоре да су они, свакако једно од упоришта оваквих постигнућа јер су недовољно логички структурисани, без јасно одређеног, са становишта одговарајућих научних дисциплина логичног редоследа увођења појмова, без довољно операционализованих исхода, односно без јасно дефинисаних нивоа захтева с обзиром на узраст ученика и да су преобимни у односу на предвиђени фонд часова чиме се не омогућују више фазе процеса школског учења какве су интерполација, екстраполација и примена већ се подржава заустављање процеса школског учења на нивоу овладавања чињеничним знањем и, евентуално, појмовним. Основни закључак је да су неопходне суштинске промене у осмишљавању наставних програма у складу са доступним педагошко-психолошким знањима и, како савременим, тако и на будућност усмереним циљевима образовања.

ПОДСТИЦАЈНИ ПОТЕНЦИЈАЛ ПРОЈЕКАТског НАЧИНА РАДА У ОДГАЈАЊУ КРЕАТИВНЕ ДАРОВИТОСТИ УЧЕНИКА

“Свако је паметан онолико колико памет успе да употреби, а не онолико колико је има” каже песнички Д. Радовић, изражавајући став о значају подстицања тзв. креативне даровитости (продуктивне даровитости) који је све присутнији и у стручним круговима. Да ли је преовлађујући начин додатног рада са даровитима, који је и најчешћи начин подстицања њиховог развоја у нашој школи, заиста у функцији повећања употребљивости њихових потенцијала и у функцији задовољавања њихових специфичних развојних потреба? Прегледи истраживања овог проблема сугеришу негативан одговор, пре свега када је реч о даровитима у области науке, технике и технологије. У овом тексту разматрани су услови за подстицање креативне, односно продуктивне даровитости у обласи наука, технике и технологије као релативно запостављене у нашим школама у односу на академску даровитост, а затим је анализиран подстицајни потенцијал пројекатског начина рада у односу на идентификоване психолошке услове за подстицање креативне даровитости.

MASTERING METACOGNITIVE COMPETENCE AS IMPERATIVE EDUCATIONAL DEMAND IN THE TIME OF INFORMATIONAL GLOBALISATION

(ОВЛАДАВАЊЕ МЕТАКОГНИТИВНИМ КОМПЕТЕНЦИЈАМА КАО ИМПЕРАТИВНИ ОБРАЗОВНИ ЗАХТЕВ У ВРЕМЕНУ ИНФОРМАЦИОНЕ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ)

Предмет разматрања у овом раду су метакогнитивне компетенције релевантне за ефикасан приступ и коришћење информација доступних на глобалној мрежи (интернет), њихов значај за ефикасно обављање професионалне улоге наставника и начин овладавања њима у току базичне едукације наставника. Као посебно релевантне разматрају се компетенције које се тичу трагања за информацијама, критичке процене извора и самих информација, разумевања текста, планирања, контроле и самоусмеравања активности. На владање овим компетенцијама се гледа

као на троструко значајне за наставнике: за њихово лично професионално усавршавање, обогаћивање наставног процеса и развој метакогнитивних компетенција код ученика. На крају се разматра могућност овладавања метакогнитивним компетенцијама и начинима њиховог развијања код ученика у току базичног образовања учитеља, посебно на Учитељском факултету у Београду.

STRUCTURE AND FACTORS OF PUPILS' LEARNING GOALS

У раду су приказани налази истраживања циљева учења на узорку од 319 ученика шестог, седмог и осмог разреда београдских основних школа. Испитано је у којој мери се ученици опредељују за сваки од дванаест укључених циљева. Затим су анализоване корелације између циљева сврстаних у четири категорије како би се утврдило у којој мери су они независне димензије. Испитане су разлике у циљевима учења у односу на различите чиниоце: пол, школски успех ученика, образовни ниво родитеља, самопроцена интелектуалне компетентности.

Резултати су показали да се испитани ученици у највећој мери опредељују за циљеве који се односе на остваривање могућности уписа у жељену средњу школу, задовољавање интересовања, обезбеђивање материјалног статуса у будућности и придобијање позитивних реакција родитеља. Интринзички као и статусни негативно су повезани са другим категоријама циљева. Показало се да су преферирани циљеви ученика повезани са полом, школским успехом, образовањем родитеља и самопроценом интелектуалних компетенција.

МОТИВ ПОСТИГНУЋА БУДУЋИХ НАСТАВНИКА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

У раду су изложени резултати истраживања карактеристика мотива постигнућа будућих наставника физичког васпитања. Полазећи од схватања значаја мотива постигнућа за успешно остваривање професионалних циљева и улога наставника, циљ истраживања је био да се испита степен изражености мотива постигнућа и карактеристике његове структуре с обзиром на разлике према полу. Примењен је инструмент МОП2002 који претпоставља сложену структуру овог мотива. Узорак су чинила 373 студента (263 мушког и 110 женског пола) Факултета спорта и физичког васпитања у Београду. Резултати су показали да њихов мотив постигнућа карактерише тенденција ка високом степену изражености, а да његову структуру у највећем степену одређују компоненте остваривање циљева као извор задовољства и истрајност у остваривању циљева, што је праћено оријентацијом ка планирању. Компонента такмичење са другима испољена је у умереном степену и најмање је изражена. Показало се и да студенткиње имају већи степен изражености мотива постигнућа у односу на студенте, а разлици у структури мотива постигнућа највише доприносе остварење циља као извор задовољства и истрајност у остваривању циљева. Ауторке закључују да је добијена израженост и структура мотива постигнућа пожељна са становишта будућих професионалних улога студената.

МОТИВ ПОСТИГНУЋА СТУДЕНТКИЊА РАЗЛИЧИТИХ НАСТАВНИЧКИХ ФАКУЛТЕТА

Циљ истраживања је било испитивање степена изражености мотива постигнућа и карактеристика његове структуре код студенткиња будућих професора разредне наставе и студенткиња будућих професора физичког

васпитања и њихово поређење. Примењен је инструмент МОП2002, а узорак је чинило 316 студенткиња (206 будућих професора разредне наставе и 110 будућих професора физичког васпитања). Резултати су показали да студенткиње будући професори физичког васпитања имају статистички значајно израженији мотив постигнућа у односу на будуће професоре разредне наставе. Редослед заступљености компоненти овог мотива исти је у оба подузорка (остварење циља као извор задовољства, истрајност у остваривању циљева, оријентација ка планирању, такмичење с другима). Статистички значајне разлике у корист будућих професора физичког васпитања постојале су у погледу остваривања циљева као извора задовољства, истрајности у остваривању циљева и такмичењу с другима. Разликама у карактеристикама мотива постигнућа највише је доприносила компонента такмичење с другима.

УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ НАСТАВЕ И ЕВАЛУАЦИЈА РАДА НАСТАВНИКА

Питање обезбеђивања квалитета, развоја и одговорности у образовању у развијеним земљама се интензивно решава од осамдесетих година двадесетог века. Систематско праћење и вредновање (евалуација) образовања, као механизам постизања тих циљева, уграђено је у образовне системе споменутих земаља. Образовни системи некадашњих југословенских република се, како истиче аутор, управо налазе пред тим задатком. У раду су разматране релације систематске евалуације рада наставника као особито значајног дела образовног система и квалитета њихове образовне праксе. Разматране су различите врсте евалуације рада наставника и њихова функционална вредност (екстерна, интерна, експертска, самоевалуација). Аутор истиче значај свих врста евалуације који се организују на нивоу школе, посебно самоевалуације, као и неопходност обуке и припреме наставника за њихову примену. Истиче се и значај развијања културе евалуирања рада наставника и повећања њиховог осећања одговорности за сопствени рад.

Х ЗАКЉУЧАК

Као што је у овом извештају показано на основу броја, а пре свега квалитета радова, др Биљана Требјешанин је у области Педагошке психологије, посебно у домену истраживања мотивације за учење и психолошких основа уџбеника и њихових бројних ефеката на наставну праксу, достигла веома висок ниво професионалне и научне компетентности, који јој је обезбедио истакнуту позицију не само међу психолозима, истраживачима психолошких аспеката наставе, него и у широј психолошкој и академској јавности. Зрело, продубљено и иновативно бављење релевантним областима педагошке психологије кључна је одредница научно-истраживачке делатности др Биљане Требјешанин.

Њен инвентиван педагошки рад, запажен и валидиран не само од стране колега који раде у настави као значајан допринос развоју интринзичке мотивације студената за област педагошке психологије, него и самих студената, о чему сведоче њихове високе оцене тог рада, чини важан конституент академске делатности др Биљане Требјешанин.

XI ПРЕДЛОГ

На основу резултата научно-истраживачког рада, као и активности у повезивању најновијих научних сазнања и њихове примене у практичним условима образовне делатности, успешне педагошке активности и веома запаженог ангажовања у развоју наставе на Учитељском факултету, Комисија сматра да др Биљана Требјешанин испуњава све формалне - квантитативне и квалитативне услове за избор у звање редовног професора прописане Правилником о поступку и начину вредновања научних и педагошких резултата .

Стога, Комисија предлаже Изборном већу Учитељског факултета у Београду да утврди предлог за избор др Биљане Требјешанин у звање *редовног професора*.

Београд, 16. 06. 2009. године

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Ксенија Мирковић-Радос

Проф. др Сулејман Хрњица

Проф. др Лајош Генц